

Stereotipler

Anastacia Kurylo

DANIŞMAN, FORTIFIED İLETİŞİM DANIŞMANLIĞI, ABD

Nedir?

Stereotipler (klişeler), bir grubun üyelerini, söz konusu gruba atfedilen bir veya daha fazla özellik ile ilişkilendirir. Stereotipler, bilişsel süreçlerde onları kullananlar için işlevsel olan kalıplaşmış temsillerdir. Stereotipler, grupları hem konuşmada hem de medyada tek boyutlu basit yollarla betimlemek için bir kısayol olarak kullanılır. Araştırmalar stereotipleri isabetli bulmasa da, insanlar onları önyargı ve ayrımcılıkla sonuçlanan karar vermede bir dayanak olarak kullanırlar. İnsanlar birbirlerini daha iyi tanıdıkça, stereotipler daha az ilişkili hale gelir.

Kavramı kim kullanır?

19. yüzyılın başlarında Morier, stereotip terimini *İsfahanlı Hacı Baba'nın Maceraları* adlı eserinde kullandı. Yaklaşık 100 yıl sonra Walter Lippmann, terimin modern kullanımını "kafamızdaki resimler" olarak popüler hale getirdi. Tarihsel olarak stereotipler üzerinde çalışan en üretken grup, insanların neden stereotipleştirildiklerine odaklanan psikologlar olmuştur. Psikoloji ve sosyolojiden bazı bilim insanlarıyla birlikte iletişim bilimcileri de stereotiplerin hem etkileşim hem de medya aracılığıyla nasıl inşa edildiğine, sürdürüldüğüne ve paylaşıldığına odaklanırlar.

Kültürlerarası diyalogla ilintisi nedir?

Bilişsel bir bakış açısıyla stereotipler, bilginin nasıl yorumlandığına rehberlik eden şemalar oldukları için karar vermeyi ve davranışı etkiler. Yapısal bir bakış açısıyla, iletilen stereotipler kültürel kimliğin inşasına yardımcı olur. Her iki açıdan da stereotipler, katılımcıların kültürlerarası diyaloga katılmalarını engellemek de dahil olmak üzere, kültürlerarası diyalogumuzu sayısız yönden, bütünsel olarak ve farkında olmadan etkileyebilir.

Yapılması gereken neler kaldı?

İletilen stereotipler aracılığıyla, bilgi nesilden nesile aktarılır ve böylece bir kültür içinde yeniden üretilir. Politik doğruculuk, stereotiplerin yeniden üretimini engellemeye teşebbüs etse de, stereotipler toplumda varlığını sürdürür. İletişimin kültürel bilgi temelinde stereotipin sürdürülmesini nasıl kolaylaştırdığını ve insanların stereotiplerin ötesine geçme yollarını keşfetmek için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır.

Kaynaklar

Hamilton, D. L., Sherman, S. J. & Ruvo, C. M. (1990). Stereotype-based expectancies:

Center for Intercultural Dialogue

Key Concepts in Intercultural Dialogue

Kültürlerarası Diyalogda Anahtar Kavramlar

Effects on information processing and social behavior. *Journal of Social Issues*, 46, 35-60.

Hinton, P. R. (2000). *Stereotypes, culture, and cognition: Psychology focus*. Philadelphia, PA: Psychology Press.

Kurylo, A. (2013). *The communicated stereotype: From celebrity vilification to everyday talk*. Lanham, MD: Lexington Books.

Türkçeye Çeviren: İçten Duygu Özbek